

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Voices in stone: Studies in Luwian historical phonology

Vertegaal, A.J.J.

Citation

Vertegaal, A. J. J. (2020, November 12). *Voices in stone: Studies in Luwian historical phonology*. LOT dissertation series. LOT, Amsterdam. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/138191>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/138191>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/138191> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Vertegaal, A.J.J.

Title: Voices in stone: Studies in Luwian historical phonology

Issue Date: 2020-11-12

Nederlandse samenvatting

Deze dissertatie bevat vijf hoofdstukken die allemaal in de vorm van artikelen gepubliceerd of ter publicatie aangeboden zijn en elk een ander aspect van de Luwische historische fonologie behandelen. De eerste twee hoofdstukken behandelen het Luwische klinkersysteem, de twee daaropvolgende de medeklinkers. De rode draad in deze hoofdstukken is de conclusie dat spellingvariatie in veel gevallen niet willekeurig is, maar bepaald wordt door onderliggende principes die wijzen op een fonetisch contrast. Door deze contrasten bloot te leggen begrijpen we beter hoe de Luwiërs het spijkerschrift en het hiërogliefenschrift gebruikten om hun taal weer te geven, en kunnen we het Luwische foneemsysteem en zijn voorgeschiedenis nauwkeuriger in kaart brengen. Het laatste hoofdstuk is abstracter van aard: het bekijkt twee fonetische ontwikkelingen die weliswaar volledig onafhankelijk lijken maar bij nader inzicht toch ook een zekere samenhang vertonen.

De eerste twee hoofdstukken onderzoeken de manier waarop klinkers geschreven worden in het Luwische hiërogliefenschrift. Bijna alle teksten laten veelvuldig een afwisseling zien tussen spellingwijzen met en zonder toegevoegde klinkertekens, zoals *pa-a*, *mu-u* en *ti-i* naast *pa*, *mu* en *ti*. Het eerste hoofdstuk laat zien dat veel van deze toegevoegde klinkertekens gebruikt worden om de ruimte aan het einde van een woord op te vullen. Op deze manier voorkwamen de schrijvers dat er gaten in de tekst achterbleven. Het tweede hoofdstuk onderzoekt een resterende groep van spellingen met toegevoegde klinkertekens die niet onmiddellijk bijdragen aan het voor-

komen van lacunes in de tekst. Deze klinkertekens zijn daarom ook niet op te vatten als vulmateriaal, maar doen in sommige gevallen dienst als markeerders van klinkerlengte, bijvoorbeeld Hiëroglisch Luwisch *tu-u* [tu:]. Dit bewijst niet alleen dat het Hiëroglisch Luwisch klinkerlengteverschillen kende, maar ook dat deze in het schrift gemarkeerd werden.

In hoofdstuk drie wordt gekeken naar de spelling van dentale stops in het Hiëroglisch Luwisch. Eerdere literatuur (Rieken 2010) noemt een distributie in het gebruik van de tekens <ta> en <tá> , die tot dat punt als willekeurige allografen werden gezien. Rieken neemt echter niet het hele corpus in beschouwing en gaat niet na wat de gevolgen van deze distributie zijn voor het Luwische foneemsysteem. Het onderhavige hoofdstuk drie doet dit wel, scherpt de distributie tussen <ta> en <tá> aan, en levert twee nieuwe fonetische interpretaties aan voor het onderliggende fonetische verschil tussen beide tekens.

Hoofdstuk vier behandelt de spelling, fonetiek en fonologie van de Luwische dentale stops, maar richt zich nu op het Spijkerschriftluwisch. Het blijkt dat de spijkerschrifttekens TA en DA , die in de literatuur als vrij inwisselbaar worden gepresenteerd, eigenlijk duidelijke patronen laten zien. In sommige fonetische omgevingen vinden we een sterke voorkeur voor een van beide tekens, terwijl ze in andere omgevingen sterk lijken te wisselen. In dit paper wordt onderzocht welke fonetische realisatie aan elk van deze spellingspatronen ten grondslag ligt. Het blijkt dat het Spijkerschriftluwische gebruik van TA en DA grotendeels identiek is aan dat van het Hittitisch. Het grootste verschil tussen beide talen behelst de weergave van de intervocalische ‘lenis’ plosieven. Het Spijkerschriftluwisch lijkt in dezen een oudere situatie te bewaren dan het Hittitisch.

Het laatste hoofdstuk werpt een nadere blik op twee klankveranderingen die in de geschiedenis van het Luwisch hebben plaatsgevonden: *Čop’s Law* en de rekking van geaccentueerde korte klinkers in open lettergrepen. Het blijkt dat beide klankwetten in het Luwisch complementaire effecten hebben (die binnen een moraïsche interpretatie zelfs identiek zijn): beide ontwikkelingen zorgden ervoor dat geaccentueerde lichte lettergrepen verzwaard werden. In het tweede deel van dit hoofdstuk wordt betoogd dat deze verzwaring van geaccentueerde lettergrepen misschien wel ten dele veroorzaakt is door een aantal fonetische ontwikkelingen die in de geschie-

denis van het Luwisch geaccentueerde lettergrepen verzwaarden en ongeaccentueerde lettergrepen verlichtten. Deze veranderingen leidden ertoe dat syllabezwaarte en klinker- en consonantlengte tot op zekere hoogte aan contrastieve waarde verloren en bijna gedefonologiseerd werden.

